

Ilmastorahoitus ja Suomi

Miten maksamme ilmastovelkamme?

BESTDESIGNS / ISTOCK

► **ILMASTONMUUTOS** ei ole pelkkä ympäristökysymys, vaan ennen kaikkea oikeudenmukaisuuskysymys. Suurin syy ilmastomuutokseen ovat Suomen kaltaisten rikkaiden teollisuusmaiden kasvihuonekaasupäästöt, mutta sen seurauksista kärsivät eniten kehitysmaiden köyhät.

YK:n ilmastosopimuksessa Suomi ja muut rikkaat maat ovat sitoutuneet tukemaan taloudellisesti toimia, joilla kehitysmaita autetaan hillitsemään ilmastomuutosta ja sopeutumaan sen seurauksiin. Haaste on suuri ja luvatut rahasummat ovat valtavia: sata miljardia dollaria vuosittain vuoteen 2020 mennessä. Nyt keskustellaan siitä, mistä nämä rahat otetaan.

Suomen maksusuuden arvioidaan olevan vuonna 2020 noin 70–200 miljoonaa euroa vuodessa.

Toistaiseksi Suomi on kattanut kansainväliset ilmastorahoitusvelvoitteensa köyhyyden vähentämiseen tarkoitetuista kehitysyhteistyömäärärahoistaan, vaikka kansainvälisesti on sovittu, että ilmastorahoituksen tulee olla ”uutta ja lisäämistä”.¹

Kehitysyhteistyövarojen uudelleen nimeäminen ilmastorahoitukseksi ei luo uutta rahaa. Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttäminen ilmastomuutoksen torjuntaan kaivaa maata tärkeiden kehitystavoitteiden alta. On aika muuttaa ilmastorahoituksen kurssia ja luoda selkeät pelisäännöt, joilla vuoden

2020 tavoite voidaan saavuttaa oikeudenmukaisella, kestäväällä ja ennakoitavalla tavalla.

Kehitysmaita tukeva ilmastorahoitus ei ole hyväntekeväisyyttä, vaan kyse on vahingonkorvauksesta, ilmastovelasta, jota rikkaat maksavat vastineeksi ilmastomuutoksen kiihdyttämisestä. Kehitysmaiden valmiudet ja mahdollisuudet toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi ovat huomattavasti heikommalla kuin rikkailla teollisuusmailla.

SUOMEN TULEE:

► edistää kaikille maille yhtenäistä ”uuden ja lisäisen” ilmastorahoituksen määritelmää, joka turvaa ilmastorahoituksen kasvun eikä vaaranna kehitysyhteistyömäärärahojen 0,7 prosentin bruttokansantulotavoitetta.

► ajaa rikkaiden maiden sitoutumista nykyisen ilmastorahoituksensa kaksinkertaistamiseen vuosina 2013–2015 ja ilmastorahoituksen tasaiseen kasvuun vuosina 2016–2020, jotta 100 miljardin dollarin taso voidaan saavuttaa vuonna 2020.

► edistää innovatiivisten julkisten ilmastorahoituslähteiden ripeää käyttöönottoa ja tuottojen ohjaamista kehitysmaiden ilmastotoimiin YK:n alaisen Vihreän ilmastorahaston² kautta.

¹ UNFCCC (2009)

² YK:n ilmastosopimuksen alle perustettiin vuonna 2010 uusi Vihreä ilmastorahasto. Sen toivotaan toimivan tulevaisuudessa ilmastorahoituksen pääasiallisena kanavoijana.

Ajankohtaiskatsaus no 13

ISBN (NID): 978-952-200-215-0
ISBN (PDF): 978-952-200-216-7
ISSN: 1797-9412

Tämän katsauksen kirjoittamiseen ja toimittamiseen ovat osallistuneet:

Niklas Kaskeala
Henri Purje
Sanna Autere
Outi Puukko
Kirsi Chavda
Linda Lönnqvist
Humberto Ossemane

Ulkoasun suunnittelu:
Suvi Savolainen

Taitto:
Iina Lievonen

KEPA RY
TÖÖLÖNTORINKATU 2 A
00260 HELSINKI, FINLAND
Tel +358-9-584-233
Fax +358-9-584-23-200
kepa@kepa.fi
www.kepa.fi

KEPAN TOIMINTAA TUETAAN ULKOMINISTERIÖN KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

ILMASTORAHOITUKSEN TARVE

ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUKSET NÄKYVÄT JO TÄLLÄ HETKELLÄ ETENKIN KAIKKEIN KÖYHIMPIEN IHMISTEN ELÄMÄSSÄ. ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄÄN JA SEN SEURAUKSIIN SOPEUTUMISEEN TARVITAAN LÄHIVUOSINA JOPA ENEMMÄN VAROJA KUIN KEHITYSYHTEISTYÖHÖN.

► **ILMASTONMUUTOKSEN** vaikutukset tuntuvat eniten kaikkein köyhimpien ja haavoittuvimpien ihmisten elämässä, sillä äärimmäiset sääilmiöt pahentavat heidän arjessa kohtaamiaan ongelmia.

Maailmanpankki on arvioinut, että jos maapallon keskilämpötila nousee kahdella asteella, mikä saattaa tapahtua jo seuraavien 20–30 vuoden kuluessa, voi seurauksena olla laajaa ruokapulaa, ennakoimattomia lämpöaaltoja ja entistä voimakkaampia hirmu-myrskyjä.³

Esimerkiksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa kuivuus ja lämpö uhkaavat vuoteen 2030 mennessä kiihdyttää 40 prosenttia viljelymaasta, jota käytetään maissinviljelyyn. Etelä-Aasiassa monsuunisaatteiden rytmin sekoittumisen pelätään aiheuttavan massiivisia tulvia, ja Kaakkois-Aasiassa uhkakuvina ovat esimerkiksi merenpinnan nousu, trooppisten myrskyjen lisääntyminen sekä meren ekosysteemin ja kalakantojen tuhoutuminen.

Kehitysmaat tarvitsevat kiireesti tukea sopeutumiseen näihin dramaattisiin muutoksiin. Kansainväliset arviot ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja sen seurauksiin sopeutumisen kustannuksista kehitysmaissa vaihtelevat 110–275 miljardin dollarin välillä.⁴ Kansainvälisen ilmastorahoituksen tarpeeksi vuonna 2030 on arvioitu 200 miljardia dollaria.⁵ Puhutaan siis valtavista summista.

Useimmat arviot ilmastorahoituksen tarpeesta perustuvat olettamukseen, että maapallon keskilämpötila nousee enintään kaksi astetta korkeammaksi kuin esiteollisella ajalla. Monet kehitysmaat ovat esittäneet, että tavoitteeksi pitäisi asettaa lämpötilan nousun pysäyttäminen 1,5 asteeseen. Viimeaikaiset tutkimukset kuitenkin viittaavat siihen, että olemme nykyinen menossa kohti jopa neljän asteen lämpenemistä vuosisadan loppuun mennessä.⁶

Maailmanpankin tutkimuksen mukaan kaikki maailman alueet tulisivat kärsimään neljän asteen noususta, mutta köyhät muita enemmän. Trooppisissa ja lähellä napoja vaikutukset olisivat suurimmat. Äärimmäisiä lämpöaaltoja, joita muuten tapahtuisi satojen vuosien välein, esiintyisi monilla alueilla joka kesä. Merenpinnan nousu 0,5–1 metrillä olisi todennäköistä.

Haavoittuvimmat kaupungit löytyvät Bangladeshista, Filippiineiltä, Indonesiasta, Intiasta, Madagaskarilta, Meksikosta, Mosambikista ja Vietnamista. Ilmaston lämpenemisen vaikutukset maatalouteen, vesivaroihin, ihmisten terveyteen, biodiversiteettiin ja ekosysteemeihin olisivat vakavia. Tämä johtaisi suurin väestön siirtymiin sekä aiheuttaisi vakavia uhkia ihmisten turvallisuudelle sekä taloudelle ja kaupalle.

ARVIOITA ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMISEN JA SEN SEURAUKSIIN SOPEUTUMISEN KUSTANNUKSISTA KEHITYSMAISSA

VUOTUINEN RAHOITUSTARVE (MILJARDIA DOLLARIA)			
Arvioija	Vuosi	Ilmastonmuutoksen hillitseminen	Sopeutuminen
EU-komissio	2020	94	10–24
Afrikan ryhmä	2020	200	>67
Maailmanpankki	2030	139–175	20–100
UNFCCC	2030	200–210	28–67

Lähde: Kepa (2012)

³ Maailmanpankki (2012)

⁴ Oxfam (2010)

⁵ Haites, E (2012)

⁶ Maailmanpankki (2012)

Ilmastorahoituksen tarve vastaa mittaluokaltaan kansainvälistä kehitysapua, jota rikkaat maat antoivat vuonna 2011 kokonaisuudessaan 133 miljardia dollaria. Ainakin saman verran, ellei enemmän, pitäisi löytää ilmastorahoitukseen lähivuosina.

Toisaalta ilmastorahoituksen tarve tuntuu pieneltä, kun sitä vertaa summiin, joilla rikkaat maat tukevat ympäristölle haitallista toimintaa kuten fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Global Subsidies Initiative -järjestö on arvioinut, että fossiilisten polttoaineiden kuten öljyn, hiilen ja kaasun tuotannon ja kulutuksen tukemiseen käytetään maailmanlaajuisesti jopa 600 miljardia dollaria vuosittain.⁷

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF taas on arvioinut, että fossiilisten polttoaineiden käyttöä tuetaan maailmanlaajuisesti jopa 1 900 miljardilla dollarilla.⁸

Suomi tuki fossiilisia polttoaineita yli 2,3 miljardin dollarin (noin 1,9 miljardin euron) edestä esimerkiksi erilaisten veronalennusten muodossa vuonna 2011. Summa on yli 50-kertainen Suomen ilmastorahoitukseen nähden, joka oli vuosina 2010–2012 keskimäärin 46 miljoonaa dollaria (noin 37 miljoonaa euroa) vuodessa.⁹

Mitä on sovittu?

► **JO VUONNA** 1992 Rio de Janeirossa solmitussa ilmastomuutosta kokevassa YK:n puitesopimuksessa sovittiin, että rikkaat maat ovat velvollisia järjestämään kehitysmaille uusia lisävaroja, joilla rahoitetaan ilmastomuutoksen hillitsemistä ja sen seurauksiin sopeutumista.

YK:n ilmastokokouksessa Kööpenhaminassa vuonna 2009 päätettiin konkreettisesta kehitysmaille suunnatusta ilmastorahoituksesta. Rikkaat maat sitoutuivat rahoittamaan kehitysmaiden ilmastotoimia lyhyellä aikavälillä yhteensä 30 miljardilla dollarilla vuosina 2010–2012 (ns. Fast Start Finance).

Rikkaat maat sitoutuivat antamaan ”uusien ja lisäisiä voimavaroja”, jotka tulee kohdentaa ”tasapuolisesti” ilmastomuutoksen hillintään ja sen vaikutuksiin sopeutumiseen. Sopeutumisen rahoittamisen osalta sovittiin, että haavoittuvimmat maat, kuten vähiten kehittyneet maat, pienet saarivaltiot ja Afrikan maat, ovat etusijalla.

Samalla sovittiin rahoituksen kasvattamisesta pitkällä tähtäimellä 100 miljardin dollarin vuositasolle vuoteen 2020 mennessä. Tämä pitkän tähtäimen ilmastorahoitus on ehdollista kehitysmaiden hillintätoimille ja niiden raportoinnille.

EU:n osuus lyhyen aikavälin ilmastorahoituksesta vuosina 2010–2012 oli 7,2 miljardia euroa, josta Suomen osuudeksi laskettiin yhteensä 110 miljoonaa euroa kolmen vuoden aikana. Rahoituksen piti tulla julkisista lähteistä.

Pitkän aikavälin ilmastorahoitus ja 100 miljardin dollarin vuositason tavoite kattaa sekä julkisen, yksityisen että innovatiivisista rahoituslähteistä saatavan rahoituksen. Pitkän aikavälin julkisen ilmastorahoituksen osuudesta ja vastuunjaosta eri rahoituslähteiden kesken tai teollisuusmaiden välillä ei ole vielä sovittu, joten EU:n tai Suomen maksuosuutta ei vielä tarkkaan tiedetä. Vuonna 2009 tehtyjen arvioiden mukaan Suomen vuotuinen budjettirahoitteinen maksuosuus olisi pitkällä aikavälillä 70–200 miljoonan euron välillä.

Keskipitkällä aikavälillä ilmastorahoitukselle tulisi asettaa konkreettisia dollarimääräisiä tavoitteita, kuten on tehty vuoden 2020 kohdalla. Mutta on myös tärkeää, että tavoitteita pystytään tarvittaessa päivittämään, kun tieto ilmastomuutoksen vaikutuksista lisääntyy. Nykytiedon valossa näyttää siltä, että vuonna 2009 sovitut ilmastorahoituksen tavoitetasot ovat jäämässä liian pieniksi.¹⁰

UUTTA RAHAA VAI VANHAN KIERRÄTYSTÄ?

LUPAUKSISTA HUOLIMATTA RIKKAAT MAAT EIVÄT OLE LÖYTÄNEET ILMASTORAHOKSEEN AIDOSTI UUTTA RAHAA. MYÖS SUOMI NIPISTÄÄ ILMASTORAHOKSUSUUTENSA KÖYHYDEN VÄHENTÄMISEEN TARKOITETUISTA KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

► **KÖÖPENHAMINAN** sitoumuksen mukaan ilmastorahan tulee olla ”uutta ja lisäistä” (englanniksi ”new and additional”), mutta tulkinnat lisäisyydestä vaihtelevat. Kehitysmaiden ja kansalaisjärjestöjen mukaan lupaus uusista lisärahoista tarkoittaa sitä, että rahan tulisi olla aidosti uutta eli rahoitusta, johon ei ollut sitouduttu ennen Kööpenhaminan kokousta.

Olemassa olevien kehitysyhteistyövarojen uudelleen nimeäminen ”ilmastorahaksi” ei luo uutta rahaa. Valitettavasti useimmat rikkaat maat ovat ottaneet ilmastorahoituksensa nimenomaan kehitysyhteistyövaroistaan.

Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttäminen ilmastomuutoksen torjuntaan kaivaa maata tärkeiden kehitystavoitteiden alta. Kehitysyhteistyövarojen kanavoiminen pois esimerkiksi koulutuksesta, terveydenhuollosta tai muista köyhyyden vähentämiseen tähtäävistä toimista asettaa tärkeitä kehitystavoitteita vaakalaudalle.

Kehitysrahoituksen ensisijainen tavoite on köyhyyden vähentäminen, eikä ilmastomuutoksen haasteita otettu huomioon yli 40 vuotta sitten, kun kehitysyhteistyön 0,7 prosentin bruttokansantulo-osuuden tavoite asetettiin YK:ssa. Tämä ei tarkoita, etteikö ilmastomuutosta tulisi huomioida kehitysyhteistyössä – päinvastoin. Ilmastorahoitus ei vain saa syrjäyttää muita kehitystarpeita.

Uuden haasteen ratkaiseminen vaatii uusia resursseja. Varojen laskeminen kahteen kertaan ei kasvata todellista loppusummaa. Ilmastorahoitus olisi kuitenkin erotettava selkeästi kehitysyhteistyövaroista, jotta molempien tasainen kasvu voidaan varmistaa.

Useimmat kansalaisjärjestöt ja kehitysmaat katsovat, että aidosti uusia varoja ovat ne, jotka ylittävät teollisuusmaiden YK:ssa lupaaman kehitysyhteistyön määrärahojen tason eli 0,7 prosenttia bruttokansantulosta.

Tulevaisuudessa ilmastorahoituksen tarve kasvaa. Jos tilanne ei muutu, ilmastorahoitus syö jatkossa yhä suuremman osuuden kehitysyhteistyövaroista, ja köyhyyden vähentämisen tavoitteet vaarantuvat. Kehityssuunta ei ole kestävä.

Käytännössä EU-maat ovat määritelleet lisäisyyden hyvin erilaisilla tavoilla, ja useimmat ovat kiertäneet ilmastorahan osaksi aiempia kehitysapulupauksiaan. Järjestöjen pettymykseksi myös Suomi on toistaiseksi nipistänyt ilmastorahoitusosuutensa kehitysyhteistyömäärärahoistaan.

EU-maiden menettely on omiaan huonontamaan kansainvälistä neuvotteluilmapiiriä ilmastorahoituksesta ja uudesta sitovasta, kaikkia maita koskevasta ilmastopuutuksesta. Kun lyhyen aikavälin pienemmät rahoitusveloitteet on hoidettu näin ”innovatiivisesti”, ovat ennusmerkit pitkän aikavälin ilmastorahoituksen tavoitteiden toteutumiseksi huonot.

LISÄISYYDEN MÄÄRITELMÄT EU:SSA:¹¹

- **Lisäisyys** tarkoittaa lisävaroja suhteessa virallisen kehitysavun bruttokansantulo-osuuden tavoitteeseen (esimerkiksi YK:n määritelmä 0,7 prosentin tavoite)
> 4 EU-jäsenmaata
- **Lisäisyys** tarkoittaa lisävaroja suhteessa euromääräiseen virallisen kehitysavun osuuteen valtion budjetissa
> 7 EU-jäsenmaata
- **Lisäisyys** tarkoittaa lisävaroja ilmastorahoitukseen suhteessa tiettyyn vertailuvuoteen
> 8 EU-jäsenmaata (Suomi kuuluu tähän ryhmään)
- **Muut määritelmät**
> 9 EU-jäsenmaata

7 IISD (2013)

8 IMF (2013)

9 Oil Change International (2012)

10 European Capacity Building Initiative (2013)

11 Climate Action Network Europe, Aprovev, Germanwatch, CIDSE and Oxfam (2012)

LYHYEN AIKAVÄLIN RAHOITUS

RIKKAAT MAAT EIVÄT OLE HOITANEET OIKEUDENMUKAISTA OSUUTTAAN ILMASTORAHOITUKSESTA. VAIN PIENI OSA LYHYEN AIKAVÄLIN RAHOITUKSESTA ON OLLUT AIDOSTI UUTTA RAHAA, LOPUT LAI-NOJA JA VANHAN KIERRÄTYSTÄ. ILMASTORAHOITUKSEN PAISUTTELU EI OLE KESTÄVÄ RATKAISU.

► **LOPULLISIA** lukuja lyhyen aikavälin (2010–2012) rahoituksen viimeisen vuoden summista ei tätä kirjoitettaessa ole vielä saatavilla. Kehitysjärjestöt Grow ja Oxfam ovat kuitenkin tehneet tiedossa olevien rahoituspäätösten ja -sitoumusten perusteella omat analyysinsä lyhyen aikavälin rahoituksen onnistumisesta.¹²

Järjestöjen arvion mukaan vain 33 prosenttia lyhyen aikavälin ilmastorahoituksesta on ollut aidosti uutta, eli Kööpenhaminan kokouksen jälkeen tehtyjä uusia sitoumuksia. Lisäksi Oxfam arvioi, että vain 24 prosenttia rahoituksesta on ollut lisäistä, mikäli lisäisyys määritellään suhteessa kehitysavun 0,7 prosentin BKT-sitoumukseen.

Vain 21 prosenttia lyhyen aikavälin rahoituksesta on mennyt ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseen, vaikka useimmissa kehitysmaissa sopeutumistoimien tarve on jo akuutti. Lisäksi vain 43 prosenttia rahoituksesta on ollut lahjamuotoista ja loput lainoja, jotka kehitysmaiden on maksettava takaisin.

Myös Kansainvälinen ympäristö- ja kehitysinsti-tuutti IIED on selvittänyt lyhyen aikavälin ilmastorahoitusta. Selvityksessä on laskettu, ovatko keskeiset teollisuusmaat täyttäneet historiallisen vastuunsa ilmastorahoituksen suhteen.¹³

Tähän ”oikeudenmukaiseen ja reiluun” osuuteen ilmastorahoituksesta on päästy jakamalla lyhyen aikavälin rahoituksen määrä eli 30 miljardia dollaria eri teollisuusmaiden osuuksilla vuosien 1960–2008 hiilidioksidipäästöistä. Lisäksi on laskettu eri teollisuusmaiden kapasiteetti osallistua ilmastorahoitukseen ottamalla huomioon niiden osuus maailman bruttokansantulosta.

Näillä mittareilla laskettuna vain Norja ja Japani ovat antaneet oikeudenmukaisen osuutensa ilmasto-rahokukseen (ks. taulukko sivulla 7). Esimerkiksi EU:n osuuden olisi pitänyt olla kaksinkertainen, jotta se olisi vastannut EU-maiden historiallista vastuuta ja kapasiteettia osallistua ilmastorahoitukseen.

IIED myös kritisoi teollisuusmaita avoimuuden puutteesta ilmastorahoituksen raportoinnissa, liiallisesta lainarahan käytöstä, ilmastomuutokseen sopeutumiseen kohdennetun rahoituksen vähyydestä ja siitä, että rahoitusta ei ole pystytty tai haluttu kanavoitua YK:n alaisten ilmastorahastojen kautta. Suomen lyhyen aikavälin ilmastorahoituksesta hie-man alle puolet on monenkeskisen yhteistyön kautta kanavoitua.

On toki kiistatonta, että ilmastorahaa on virran-nut vuosina 2009–2012 rikkaista maista kehitysmai-hin. Alustavien tietojen perusteella näyttää siltä, että useimmat vauraat maat ovat euroissa tai dollareissa mitattuna täyttäneet kansainväliset velvoitteensa ainakin rahoituslupausten osalta.

Kehitysyhteistyövarojen käyttö ilmastorahoituk-seen, olemassa olevien hankkeiden uudelleenmää-rittelemine ilmastorahoitukseksi ja sopeutumis-toimien rahoituksen pieni osuus jättävät kuitenkin roimasti parantamisen varaa. Haavoittuvimpien ke-hitysmaiden selviäminen ilmastokriisistä edellyttää jatkossa edellä mainitun kaltaisen ilmastorahoituk-sen viherpesun lopettamista.

Lähde: Grow & Oxfam (2012)

OVATKO RIKKAAT MAAT TÄYTTÄNEET OIKEUDENMUKAISEN OSUUTENSA ILMASTORAHOITUKSESTA?

	Lyhyen aikavälin rahoitussitoumus (miljoonaa dollaria)*	Rahoitus suhteessa oikeudenmukai-seen osuuteen	Sopeutumiseen käytetty osuus	Lahjamuotoista apua	YK-rahastojen kautta kanavoitu osuus
NORJA	710	492 %	9–11 %	100 %	1 %
JAPANI	9 600	291 %	12–18 %	21 %	1 %
UUSI-SEELANTI	69,8	88 %	32–35 %	100 %	0 %
KANADA	1 015,6	84 %	9–12 %	25 %	2 %
SVEITSI	135,5	75 %	39 %	100 %	11 %
AUSTRALIA	603	74 %	52 %	100 %	7 %
LIECHTENSTEIN	2,1	70 %	67 %	100 %	0 %
EU	6 390	54 %	32 %	55 %	3 %
YHDYSVALLAT	5 100	43 %	17 %	67 %	2 %
ISLANTI	1	15 %	23–47 %	100 %	13 %
YHTEENSÄ	23 627	79 %	20–22 %	45 %	2 %

* huom. rahoitusosuudet perustuvat vuoden 2011 arvioihin

Lähde: IIED (2012)

TÄRKEIMMÄT ILMASTORAHASTOT

Maailmanlaajuinen ympäristörahoisto (Global Environment Facility, GEF)

Maailmanlaajuinen ympäristörahoisto, GEF, on suurin ympäristöprojek-tien ja monenvälisten ympäristöso-pimusten rahoittajataho. Alun perin Maailmanpankin pilotiksi peruste-tun GEF:n tarkoituksena oli avustaa maailmanlaajuista ympäristönsuo-jelua. Vuonna 1992 Rion ympäristö-huippukokouksessa siitä muodos-tettiin YK:n ilmastopuitesopimuksen (UNFCCC) ja biologista monimuo-toisuutta koskevan yleissopimuk-sen (CBD) rahoitusinstrumentti. Suomen tuki GEF:lle oli vuonna 2012 noin 15 miljoonaa euroa.

Vihreä ilmastorahoisto (Green Climate Fund, GCF)

Hyvin pieni osa lyhyen aikavälin ilmastorahoituksesta on kanavoitu kansainvälisten rahastojen kaut-ta. Suuri määrä kahdenkeskistä ilmastotukea on johtanut hyvin

sekaviin tukikäytäntöihin. Kööpen-haminan sitoumuksessa (2009) sovittiin perustettavaksi uusi Vihreä ilmastorahoisto. Päätös vahvistettiin Cancúnissa vuonna 2010. Rahas-tolla on keskeinen rooli uudessa neuvoteltavassa ilmastorahoitus-järjestelmässä, ja sen toivotaan tuovan helpotusta tukikäytäntö-jen harmonisointiin. Rahasto on kuitenkin kärsinyt alkukankeuksista. Toistaiseksi rikkaat maat eivät ole tehneet konkreettisia esityksiä ra-haston pääomittamisesta. Kehitys-maat ja kansalaisjärjestöt toivovat, että rahastosta tulisi pääasiallinen väylä ilmastorahoituksen kanavoimiseen vuoteen 2020 mennessä.

Kioton pöytäkirjan sopeutumisrahasto (Kyoto Protocol Adaptation Fund)

Kioton pöytäkirjan sopeutumisra-hasto ohjaa puhtaan kehityksen mekanismin (Clean Development Mechanism, CDM) kautta perittävät

maksut kehitysmaiden sopeutu-mistoimien edistämiseen. CDM-mekanismin on tarkoitus edistää kestävää kehitystä kehitysmaissa ja tarjota teollisuusmaille kustannus-tehokkaita tapoja vähentää pääs-töjä tukemalla ilmastohankkeita kehitysmaissa. Sopeutumisrahaston tulot ovat riippuvaisia CDM-hank-keiden menestyksestä eli syntyvien päästöoikeuksien määrästä ja myyn-tihinnasta. Päästöyksiköillä voidaan käydä kauppaa kansainvälisesti ja ne kelpaavat myös EU:n päästökaup-pajärjestelmässä. Päästöoikeuksien markkinahinnat ovat tällä hetkellä ennätysalhaalla, mikä vaarantaa sopeutumisrahaston toiminnan. Rahaston vuoden 2010 tulot olivat 100 miljoonaa dollaria, mutta vuosien 2013–2020 vuositulojen arvioidaan olevan vain 7 miljoonaa dollaria. Muun muassa Ruotsi on tarjonnut lisärahoitusta rahastolle sen toiminnan pelastamiseksi.

¹² Grow & Oxfam (2012)
¹³ IIED (2012)

KOHTI VUODEN 2020 TAVOITETTA

KEHITYSMAAT EIVÄT VOI VAIN ODOTTAA VUOTEEN 2020 JA TOIVOA, ETTÄ ILMASTORAHOITUS YHTÄKKIÄ HYPPÄÄ SOVITULLE 100 MILJARDIN DOLLARIN VUOSITASOLLE. TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI TARVITAAN TIEKARTTA JA SITOVIA VÄLIETAPPEJA.

► **LYHYEN** aikavälin rahoituksen päätyttyä keskustellaan siitä, miten rahoituksen määrä saataisiin nostettua kohti vuoden 2020 tavoitetta sekä siitä, miten nämä rahat hankitaan, kuka ne kerää ja miten rahoja hallinnoidaan ja kanavoidaan. Rahoitus on tarkoitus kerätä julkisista, yksityisistä ja innovatiivisista lähteistä, ja se on ehdollista kehitysmaiden ilmastonmuutoksen hillintätöille ja niistä raportoinnille.

Moni asia on vielä auki. Oikeastaan ainoa asia, josta on päätetty, on ilmastorahoituksen nostaminen 100 miljardin dollarin vuositasolle vuonna 2020. Mitään kansainvälisesti sovittua suunnitelmaa tai tiekarttaa välietappeineen tähän tavoitteeseen pääsemiseen ei ole. Sopuun ei olla myöskään päästy julkisen ja yksityisen rahoituksen sekä lahja- ja lainamuotoisen rahoituksen suhteesta.

Vallitseva epätietoisuus ilmastorahoituksen tulevaisuudesta lyhyen aikavälin rahoituskauden päätyttyä sekä viivästyttää ilmastotoimiin tehtäviä investointeja että vaarantaa kansainväliset ilmastoneuvottelut. Näyttää jopa siltä, että lähivuosina ilmastorahoituksen määrä laskee lyhyen aikavälin rahoituksen tasosta.

Rahoitus on monelle köyhälle maalle ilmastoneuvotteluiden kynnyksysymys. Jos kehitysmaat eivät saa konkreettisia sitoumuksia tulevien vuosien rahoituksesta, se voi hidastaa neuvotteluja uudesta, kaikkia maailman maita koskevasta ilmastopituksesta. Uusi ilmastopitimus on määrä solmia vuonna 2015 ja sen on tarkoitus astua voimaan viimeistään vuonna 2020.

Kehitysmaat ovat oikeutetusti huolissaan tilanteesta, jossa EU ja muut rikkaat maat eivät ole tehneet konkreettisia ilmastorahoitussitoumuksia, jotka vievät kohti vuoden 2020 tavoitetta. Ei ole mahdollista odottaa vuoteen 2019 ja toivota, että rahoitus yhtäkkiä hyppää 100 miljardin tasolle.

Ilmastorahoituksen jatkuvuuden takaamiseksi järjestöt ovat kannustaneet teollisuusmaita sitoutumaan lyhyen aikavälin ilmastorahoituksen kaksinkertaistamiseen vuosiksi 2013–2015 ja sopimaan tiekartasta kohti vuoden 2020 tavoitetta. Valitettava harva maa on kuitenkin tehnyt konkreettisia sitoumuksia tuleville vuosille.

Julkinen rahoitus avainasemassa

► **ILMASTORAHOITUS** ei useinkaan ole ohjautunut eniten varoja tarvitseville ja heikoimmassa asemassa oleville. Arviot lyhyen aikavälin ilmastorahoituksen kohdentumisesta viittaavat siihen, että hyvin pieni osuus rahoituksesta on kanavoitunut kaikkein köyhimmille LDC-maille (Least Developed Countries).¹⁴ Suurin osa rahoituksesta on mennyt keskitulotason maille vaikka apua tarvitsisivat kaikkein eniten nimenomaan haavoittuvimmat LDC-maat.

Ilmastorahoituksesta käytävä keskustelu on viime vuosina keskittynyt yhä enemmän yksityisen sektorin rooliin kehitysmaiden ilmastotoimien tukemisessa. Yksityisen rahoituksen toivotaan kattavan merkittävän osan vuosittaisesta 100 miljardin dollarin ilmastorahoituksesta, johon pitäisi päästä vuonna 2020. Yksityisessä ilmastorahoituksessa on kuitenkin monia ongelmia.

Overseas Development Institute -ajatushautomo on tarkastellut neljän maan – Yhdysvaltojen, Japanin, Iso-Britannian ja Saksan – ilmastorahoitusta ja osoittanut, että 99 prosenttia niiden yksityisestä ilmastorahoituksesta on mennyt ilmastonmuutoksen hillitsemisen tukemiseen, kun vain yksi prosentti on käytetty kehitysmaiden tukemiseen ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Lisäksi 84 prosenttia yksityisestä rahoituksesta on suuntautunut keskitulotason maihin.¹⁵

Yksityisellä rahalla onkin vaikea tavoittaa vähiten kehittyneitä maita ja kaikkein köyhimpiä ihmisiä. Yksityisen rahan intresseissä ei ole tukea esimerkiksi kaikkein köyhempien ihmisryhmien kuten haavoittuvien ja syrjäisten saarivaltioiden asukkaiden yhteisöllisiä sopeutumismenetelmiä.¹⁶

Vain julkisella rahoituksella voidaan taata, että myös kaikkein köyhimmät ja haavoittuvimmat yhteisöt saavat reilun osuuden kansainvälisestä ilmastorahoituksesta. Mikäli julkista rahoitusta kanavoidaan YK:n alaisten rahastojen kautta, on kehitysmailla myös enemmän sananvaltaa ilmastorahoituksen kohdentamisessa. Yksityisen rahoituksen

VAHINGOT JA MENETYKSET KORVATTAVA¹⁷

Mitä heikommin ilmastonmuutosta onnistutaan torjumaan, sitä enemmän on panostettava sopeutumistoiimiin. Kun sopeutumistimet eivät riitä tai peruuttamatonta vahinkoa on jo ehtinyt tapahtua, kyseeseen tulevat korvaukset.

YK:n ilmastoneuvotteluissa "vahingoista ja menetyksistä" (englanniksi "loss and damage") on puhuttu

vuosien ajan. Vuonna 2012 valtiot sopivat, että Varsovan ilmasto-kokouksessa marraskuussa 2013 luotaisiin kansainvälinen mekanismi ilmastonmuutoksesta aiheutuneiden peruuttamattomien haittojen ja menetysten korvaamiseksi haavoittuvassa asemassa oleville köyhille valtioille ja yhteisöille.

Mekanismin piiriin lukeutuvat esimerkiksi pienten valtioiden häviäminen maailmankartalta merenpinnan nousun vuoksi tai jäätiköiden sulamisesta tai maaperän

kuivettumisesta aiheutuvat haitat, joihin ei ole mahdollista sopeutua.

Vaikka periaate vahinkojen ja menetysten korvaamisesta on yleisesti hyväksytty, käytännön toteutuksesta sopiminen osoittautunee vaikeaksi. Lähtökohtana tulisi olla, että uuden mekanismin puitteissa kanavoitavat varat riittävät antamaan ilmastonmuutoksen vuoksi kärsimään joutuville ihmisille mahdollisuuden ihmisarvoiseen ja kestäväan elämään.

Innovatiiviset rahoituslähteet

► **ERITYISESTI** Eurooppaa koettelevan talouskriisin seurauksena usean EU-maan hallitus on korostanut uusien innovatiivisten rahoituslähteiden merkitystä perinteisen budjettirahoituksen sijaan. Perinteiset rahoituslähteet eivät yksin riitä ilmastorahoitustarpeeseen vastaamiseen. Onkin tärkeä sopia pikaisesti uusien rahoituslähteiden käyttöönotosta.

Uusia mahdollisia rahoituslähteitä ovat muun muassa rahoitusmarkkinaverot, fossiilisten polttoainetukien uudelleenohjaaminen, hiilidioksidiverot, lentoliikenteen ja merenkulun maksut sekä päästöhuutokaupan tulot. Näistä rahoituslähteistä voitaisiin kerätä kansainvälisesti kymmeniä tai jopa satoja miljardeja vuodessa.¹⁹ Mekanismit ovat siis olemassa, mutta poliittiset päätökset näiden uusien rahoituslähteiden käyttöönotosta puuttuvat vielä.

Rahoitusmarkkinaverot

Rahoitusmarkkinaverot tarjoaisi merkittävän uuden rahoituslähteen myös ilmastotyölle. Arviot mahdollisesta tulokertymästä vaihtelevat paljon sovellettavan veroasteen, verotettavien rahoitustuotteiden ja veron maantieteellisen sovellusalan mukaan. Esimerkiksi EU:ssa neuvotellun, varsin maltillisen veromallin on arvioitu tuottavan kymmeniä miljardeja euroja vuodessa. Mikäli verossa olisivat mukana kaikki EU-maat ja se kattaisi myös valuuttakaupan, olisi kertymä huomattavasti suurempi. Globaalisti puhutaan sadoista miljardeista. On valitettavaa, ettei Suomen hallitus ole noudattanut hallitusohjel-

¹⁴ European Capacity Building Initiative (2013)

¹⁵ Overseas Development Institute (2013)

¹⁶ Eurodad (2012)

¹⁷ Christian Aid (2013)

¹⁸ Climate Action Network (2013)

¹⁹ Kepa (2012)

man lupausta edistää eurooppalaista rahoitusmarkkinaveroa, vaan on jättäytynyt edelläkävijämaiden ryhmän ulkopuolelle.

Fossiilisten tukien uudelleenohjaaminen

G20-maat ovat arvioineet, että luopuminen ”tehotomista ja tuhlavaiseen kulutukseen” ohjaavista fossiilisten polttoaineiden tuista vapauttasi kahdeksan miljardia dollaria vuodessa. Kokonaisarviot fossiilisten polttoaineiden tuista ovat huomattavasti näitä lukuja korkeammat. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on arvioinut tukien arvoksi jopa 1 900 miljardia dollaria vuodessa.

Hiilidioksidiverot

Maailmanlaajuisen hiilidioksidiveron potentiaalisten tuottojen arviointi on vaikeaa, mutta mittakaava on samaa luokkaa kuin rahoitusmarkkinaverossa, vähintäänkin kymmeniä miljardeja euroja vuodessa. Kasvihuonekaasujen verottaminen antaisi myös vahvan taloudellisen kannustimen siirtyä kohti uusiutuvia energiamuotoja.

Lentoliikenteen ja merenkulun maksut

Ilmailualan päästöoikeuksien huutokauppa ja matkustajamaksut voisivat eri arvioiden mukaan tuottaa kehitysmaiden ilmastorahoitukseen 2–12 miljardia dollaria vuodessa. Eri laskelmien mukaan meren-

kulun polttoainemaksu tai päästöoikeuksien huutokauppa tuottaisi vuodessa 8–25 miljardia dollaria.

Päästökaupan tulot

Päästöoikeuksien huutokauppaan liittyy monia epävarmuustekijöitä, joten on vaikea arvioida tarkkaan, miten paljon varoja se voisi tuottaa kehitysmaiden ilmastohankkeisiin. YK:n ilmastorahoitustyöryhmä on arvioinut tuotoksi 8–38 miljardia dollaria vuodessa, jos hiilidioksidin hinta pysyy keskitasolla, ja lähes 70 miljardia dollaria, jos hinta on korkea. Viime vuosina päästöyksiköiden hinta on kuitenkin ollut niin halpa, että esimerkiksi EU:n päästökauppajärjestelmän tulot ovat jääneet murto-osaan ennusteista.

Koska ilmastonmuutoksen kustannusten arviointi on vaikeaa, ilmastorahoituslähteet on suunniteltava niin, että niiden tuottoa voidaan tarvittaessa lisätä. Mikään rahoituslähde ei riitä yksinään, vaan niitä tarvitaan useita. Samalla tulee varmistaa esimerkiksi korvamerkitsemällä, että rahoituslähteistä saatavat tulot todella käytetään ilmastorahoitukseen.

Eriytyisen kannatettavia ovat innovatiiviset rahoituslähteet, jotka noudattavat yhteistä, mutta eriytettyä vastuuta sekä saastuttaja maksaa -periaatetta. Tällaisia ovat esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden tukien uudelleen ohjaaminen, hiilidioksidiverot sekä lentoliikenteen ja merenkulun maksut.

mattomasti varmentamaan sekä ilmastonmuutoksen hillintä- että sopeutumistoimenpiteiden vaikutukset. Ideaalitulanteessa tieto ilmastorahoituksesta olisi läpinäkyvää ja keskitetysti saatavilla.

Ikävä kyllä tällä hetkellä ei ole olemassa yhtenäisiä standardeja, joilla ilmastorahoitusta seurattaisiin ja raportoitaisiin vertailukelpoisesti tavalla, joka antaisi kattavan kuvan kaikesta ilmastorahoituksesta.²⁰

Ilmastorahoituksen raportoinnin nykytila on sekava. Mukana on lukuisia toimijoita ja toimintatapoja, ja vain vähän yhtenäisiä sääntöjä sekä käytäntöjä. Tilannetta kuvaa hyvin se, ettei edes ilmastorahoituksen määritelmästä ole kansainvälistä sopua.

Rikkaat maat raportoivat ilmastorahoituksensa ensisijaisesti kahdelle taholle: YK:n ilmastosopimuksen UNFCCC:n sihteeristölle ja sopimuksen osapuolille sekä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n kehitysapukomitealle DAC:lle. EU-maat raportoivat myös EU-komissiolle.

RAPORTOINNIN LÄPINÄKYVYYS VUONNA 2012

Sijointus	Rahoittaja	Tiivistelmän tieto	Uuden ja lisäisen määritelmä	Hankekohtainen tieto	Kokonaispisteet
1	Sveitsi	75 %	67 %	59 %	67 %
2	Liechtenstein	40 %	67 %	59 %	52 %
3	Australia	80 %	67 %	18 %	50 %
4	Islanti	45 %	17 %	50 %	44 %
4	Yhdysvallat	75 %	17 %	23 %	44 %
6	EU	55 %	33 %	32 %	42 %
6	Japani	55 %	17 %	27 %	42 %
6	Kanada	70 %	50 %	14 %	42 %
9	Uusi-Seelanti	50 %	33 %	32 %	40 %
9	Norja	75 %	33 %	0 %	40 %

Lähde: European Capacity Building Initiative (2013)

YK:n ilmastosopimus velvoittaa rikkaita maita raportoimaan vuosittain kehitysmaille antamansa ilmastorahoituksen UNFCCC:lle sekä taulukko- että tekstimuodossa. Raportointivaatimukset ovat osittain standardisoituja, mutta sallivat rahoittajamaille vapauksia raportoinnin yksityiskohtaisuudessa.

UNFCCC vaatii rahoittajamaita ilmoittamaan vuosiraporteissa, kuinka ne ovat määritelleet ilmastorahoituksen ”uutuuden ja lisäisyyden”. Tämä lisää toki avoimuutta, mutta kuten edellä on todettu, ei kansainvälisellä tasolla olla päästy sopuun yhtenäisestä uuden ja lisäisen määritelmästä. Monien rahoittajien kohdalla kyse on vanhojen varojen uudelleen nimeämisestä ilmastorahoitukseksi tai kehitysyhteistyövarojen käytöstä ilmastorahoituksena.

European Capacity Building Initiative -tutkimuslaitos on arvioinut suurimpien ilmastorahoittajien UNFCCC:lle toimittamien raporttien avoimuutta ja luotettavuutta.²¹ Tulokset eivät ole kovin mairittelevia.

OECD:n kehitysapukomitea DAC ryhtyi vuonna 1998 keräämään tietoa jäsenmaitensa tuesta Rion kestävän kehityksen julistuksen tavoitteille. Niin sanottujen Rion tunnusmerkkien (englanniksi Rio Markers) avulla pystytään tunnistamaan eri kehitysyhteistyöhankkeiden ilmastonmuutoksen hillintään tai siihen sopeutumiseen liittyvät osiot. Muita Rion tunnusmerkkejä ovat muun muassa biodiversiteetin tukeminen tai aavikoitumisen estämisen tukeminen.

Ilmastorahoituksen kannalta Rion tunnusmerkkien käyttö on kuitenkin ajoittain ongelmallista. Tunnuksien käyttö on varsin subjektiivista ja vaihtelee rahoittajamaasta ja jopa hankkeesta toiseen.

Sekava Rion tunnusmerkkien käyttö on johtanut esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, jossa tietty hanke on luokiteltu sataprosenttisesti sekä biodiversiteet-

ti- että ilmastohankkeeksi. Tämä johtaa ilmastorahoituksen raportoinnissa hyvin yleiseen tuplaluokituksen ongelmaan. Rahoituksen luokitteluun useaan eri kategoriaan ja sen laskeminen kahteen kertaan ei todellisuudessa tuplaa rahan määrää.

Tämä rahoituksen luokittelun ongelma leimaa koko ilmastorahoitusta ja sen raportointia. Toki on myönnettävä, että on usein hyvin vaikea määrittellä kuinka monta prosenttia tietystä hankkeesta menee esimerkiksi aavikoitumisen estämiseen ja kuinka prosenttia ilmastonmuutoksen torjuntaan. Tilanne muistuttaa veteen piirrettyä viivaa.

Suurin este luotettavan ja vertailukelpoisen ilmastorahoitustiedon saamiselle on kuitenkin yhtenäisten määritelmien puute. Miten määritellään ”uusi ja lisäinen”? Mikä on julkista ja mikä on yksityistä ilmastorahoitusta? Mikä on ilmastonmuutoksen ehkäisemistä ja mikä on siihen sopeutumista? Käytännössä kukin maa voi tällä hetkellä määrittellä ilmastorahoituksen haluamallaan ja usein itselleen edullisimmalla tavalla.

Ilmastorahoituksen tarkempi määrittely on viime kädessä poliittinen prosessi, josta pitää päästä sopuun YK:n ilmastosopimuksen UNFCCC:n tasolla. Vasta sen jälkeen voidaan rakentaa luotettavat ja vertailukelpoiset raportointikäytännöt. Tulevaisuudessa myös yksityisille rahoitusmekanismeille tulee rakentaa luotettavat seuranta-, raportointi- ja todentamisyjärjestelmät, jotka takaavat kaikkien rahoitusmekanismien uskottavuuden.

Suomi on panostanut ilmastorahoituksen raportoinnin yksityiskohtaisuuteen ja ajanut käytäntöjen yhtenäistämistä niin EU-tasolla kuin kansainvälisesti. Tällä linjalla tulee ehdottomasti jatkaa myös tulevissa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa.

20 OECD & IEA (2011)

21 European Capacity Building Initiative (2013)

SUOMEN ILMASTORAHOITUS

KUTEN MUUT RIKKAAT MAAT, MYÖS SUOMI ON SITOUTUNUT YK:N ILMASTONEUVOTTELUISSA KEHITYSMAIDEN ILMASTOTOIMIEN RAHOITAMISEEN. TOISTAISEKSI RAHOITUS ON OTETTU KÖYHYDEN VÄHENTÄMISEEN TARKOITETUISTA KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

► **EU** lupasi Kööpenhaminan ilmastokokouksessa kehitysmaille yhteensä 7,2 miljardia, josta Suomen osuudeksi tuli 110 miljoonaa euroa vuosina 2010–2012. Suomi on suoriutunut veloitteestaan kiitettävästi siinä mielessä, että summa tullaan todennäköisesti ylittämään.

Valitettavasti Suomi on ottanut nämä varat köyhyyden vähentämiseen tarkoitetuista kehitysyhteistyömäärärahoista, vaikka kansainvälisesti on sovittu, että ilmastorahoituksen tulee olla ”uutta ja lisäämistä”. Hallituksen päätös kattaa Suomen kasvavat ilmastorahoitusveloitteet kehitysyhteistyövaroista ja samaan aikaan tehdyt määrärahaileikkaukset tarkoittavat käytännössä sitä, että kehitysyhteistyöhön jää lähivuosina yhä vähemmän rahaa.

Suomi on kyseenalaisesti määritellyt lisäisyyden siten, että se on ilmastorahoituksen nettokasvua vuoden 2009 tasoon nähden ja osa kehitysyhteistyömäärärahojen kasvuosuutta vuosina 2010–2012. Suomen kansainvälinen ilmastotuki kehitysmaille oli vuonna 2009 (ns. vertailuvuosi) 27 miljoonaa euroa.

Kun pitkän aikavälin ilmastorahoituksesta, eri rahoituslähteiden suhteesta ja taakanjaosta eri maiden välillä ei olla päästy sopuun kansainvälisesti, ei Suomen tulevaa maksuosuutta voida vielä tarkkaan määritellä. Arviot Suomen vuosittaisesta budjettirahoituksesta liikkuvat 70–200 miljoonan välillä. On selvää, että kansainvälisen ilmastorahoituksen kasvassa myös Suomen veloitteet tulevat kasvamaan.

Suomi on siis sitoutunut ilmastorahoituksen kasvattamiseen pitkällä aikavälillä, vaikka eri maiden maksuosuuksista tai julkisen ja yksityisen rahoituksen osuudesta tai määritelmästä ei olla vielä sovittu.

Jatkossa Suomen ilmastorahoituksen lisäisyyden määritelmä joutuu yhä ahtaammalle, sillä hallitus on päättänyt tehdä leikkauksia kehitysyhteistyövaroihin. Kataisen hallitus päätti kehysriihessään keväällä 2013 yhteensä 120,5 miljoonan euron leikkauksesta kehitysyhteistyövaroihin vuosille 2015–2017. Aikaisemmin hallitus oli jo päättänyt jäädyttää vuosien 2013 ja 2014 kehitysapuvarat vuoden 2012 euromääräiselle tasolle. Näillä leikkauksilla Suomi jää kauas sitoumuksestaan saavuttaa 0,7 prosentin tavoite määräaikavuonna 2015.

Ihmelääkettä kasvavaan rahoitusvajeeseen hallitus toivoo EU:n päästöoikeuksien huutokaupasta saatavista tuloista, jotka on päätetty suunnata tällä hallituskaudella kokonaisuudessaan kehitysyhteistyöhön ja ilmastotoimiin.

Päästöoikeuksien markkinoilla on kuitenkin ylitarjontaa taantumasta ja jaettujen oikeuksien liian suuresta määrästä johtuen, mikä pitää hinnan alhaisena. Vielä muutama vuosi sitten Suomen arvioitiin saavan useita satoja miljoonia euroja vuodessa, mutta päästöoikeuksien nykyhinnoilla luvassa on arviolta vain noin 50 miljoonaa euroa vuosittain. Huutokauppatulojen tulevaisuuden tasoon liittyy myös hyvin suuria epävarmuustekijöitä.²²

SUOMALAISTEN TUKI ILMASTORAHOITUKSELLE

Yhdeksän kymmenestä suomalaisesta on sitä mieltä, että rikkailla mailla on velvollisuus rahoittaa kehitysmaiden ilmastotoimia, ilmenee Kepan marraskuussa 2012 Taloustutkimuksella teettämästä mielipidemittauksesta. Vain kolme prosenttia pitää ilmastorahoitusta tarpeettomana.

30 prosenttia suomalaista katsoo, että historiallisesti eniten päästöjä aiheuttaneilla mailla on ensisijainen vastuu kehitysmaiden ilmastotoimien rahoittamisessa. 60 prosenttia taas on sitä mieltä, että vastuu ilmastolaskun maksamisesta on rikkailla mailla sekä Kiinan ja Intian kaltaisilla nousevilla talouksilla yhdessä.

Ulkoministeriön Taloustutkimuksella kesäkuussa 2013 teettämästä mielipidemittauksesta käy ilmi, että 77 prosenttia suomalaisista yhtyy väittämään, että Suomen tulee auttaa kehitysmaita sopeutumaan ilmastonmuutoksen seurauksiin.

SUOMEN ILMASTORAHOITUS

	2010	2011
RAHOITUKSEN MÄÄRÄ:	14,9 miljoonaa euroa	34,7 miljoonaa euroa
Hankkeet, joissa ilmastotyö on päätavoite	38,7 %	37,5 %
Hankkeet, joissa ilmastotyö on toissijainen tavoite	61,3 %	62,5 %
RAHOITUSTAPA		
Lahjamuotoinen rahoitus	100 %	100 %
Lainamuotoinen rahoitus	-	-
RAHOITUSKANAVA		
Kahdenväliset rahoituskanavat	52,8 %	57,2 %
Multilateraaliset rahoituskanavat	47,2 %	42,5 %
SEKTORIT		
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	39,4 %	34,3 %
Ilmastonmuutoksen hillintä	49,9 %	47,9 %
REDD+ *	10,7 %	17,8 %
KOHDEALUEET		
Afriikka	26,8 %	24,1 %
LDC-maat	22,9 %	16,2 %

*REDD+ (Reduced Emissions from Deforestation and Degradation in Developing Countries) -mekanismi pyrkii vähentämään trooppisten metsien hävityksestä aiheutuvia kasvihuonepäästöjä tarjoamalla kehitysmaille taloudellisia kannustimia metsien suojeluun ja kestävään käyttöön.

Lähde: Fast Start Finance Database (2012)

Ilmastotuki osana kehitysyhteistyötä

► **SUOMI** tukee kehitysmaiden ilmastotoimia pääasiassa normaalin kehitysyhteistyöhanketoiminnan puitteissa. Kehitysyhteistyöohjelmia suunniteltaessa huomioidaan siis kohdemaiden ilmastotarpeet niiden omien ilmasto- ja kehitysstrategioiden mukaisesti.

Merkittävä osa Suomen ilmastorahoituksesta suuntautuu Suomen kehitysyhteistyön seitsemään pääyhteistyömaahan (Tansania, Mosambik, Sambia, Kenia, Etiopia, Nepal ja Vietnam).

Lisäksi huomioidaan kehitysyhteistyöhankkeiden ilmastoulottuvuudet tarpeen mukaan silloin, kun hankkeen päätavoitteena on jokin muu kuin ilmastonmuutoksen hillintä tai siihen sopeutuminen. Ilmastonäkökulman sisärajossa kehitysyhteistyöhön on edistytty viime vuosina, mikä on näkynyt myös ilmastorahoituksen kasvuna.

Ilmastorahoitusta kanavoidaan myös monenkeskeisiä kanavia pitkin, kuten Maailmanlaajuiseen ympäristörähoitukseen (Global Environment Facility,

GEF), joka on YK:n ilmastopimuksen virallinen rahoitusmekanismi. Ilmastorahoitusta tullaan jatkossa todennäköisesti kanavoimaan yhä enemmän uuden YK:n alaisen Vihreän ilmastorahaston kautta, kunhan sen toiminta saadaan kunnolla käyntiin.

Lopullisia tietoja Suomen lyhyen aikavälin ilmastorahoituksen jakautumisesta ei tätä kirjoitettaessa ollut vielä saatavilla. Vuosien 2010–2011 lukujen perusteella voidaan kuitenkin jo todeta, että rahoituksen kohdentamisessa Suomi on toteuttanut ilmastorahoituksen kansainvälisesti sovittuja periaatteita verrokkimaitaan paremmin. Rahoitus on esimerkiksi ollut sataprosenttisesti lahjamuotoista ja lähes 40 prosenttia siitä on kohdistunut sopeutumistoihin. Suomi on myös saanut kiitosta raportointinsa yksityiskohtaisuudesta.

Suurimmaksi ongelmaksi Suomen ilmastorahoituksessa nousee ehdottomasti kehitysyhteistyövarojen käyttö ilmastorahoituslähteenä kansainvälisistä sitoumuksista huolimatta.

²² Energiamarkkinavirasto (2012)

ESIMERKKEJÄ ETELÄSTÄ: MITÄ SUOMEN ILMASTORAHOITUKSELLA ON SAATU AIKAAN?

KEHITYSYHTEISTYÖVAROJEN KÄYTTÄMINEN ILMASTORAHOITUKSEEN ON ONGELMALLISTA. SAMOJEN VAROJEN RAPORTOIMINEN KAHTEN KERTAAN EI LUO UUTTA RAHAA, JA HANKKEIDEN ILMASTOSUUDEN MÄÄRITTELY ON KANSAINVÄLISTEN KRITERIEN PUUTTUESSA VAIKEAA.

Nicaragua: Keski-Amerikan energia- ja ympäristökumppanuushanke EEP

► **Yksi** Suomen keskeisistä ympäristö- ja ilmastohankkeista on jo reilun vuosikymmenen ajan ollut Keski-Amerikassa toteutettava energia- ja ympäristökumppanuushanke EEP (Energy and Environment Partnership with Central America), joka tukee paikallisten kumppaneiden kanssa toteutettavia uusiutuvan energian pilottiprojekteja.

Hankkeella on pyritty vähentämään ilmastomuutoksen negatiivisia vaikutuksia lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä, parantamalla energiatehokkuutta sekä lisäämällä uusiutuvaan energiaan liittyvää paikallista osaamista. Hanke on luokiteltu niin sanotuilla Rion tunnusmerkeillä sataprosenttisesti ilmastomuutoksen torjuntaan tähtääväksi hankkeeksi.

Hanketta on toteutettu yhteistyössä Keski-Amerikan Integraatiojärjestön SICA:n, Itävallan ja Euroopan Unionin kanssa. Alueen kahdeksassa maassa on rahoitettu lähes 300 projektia. Hanketta replikoidaan nyt myös Mekongin alueella, eteläisessä ja Itä-Afrikassa, Indonesiassa sekä Andien alueella.

EEP on tukenut suhteellisen lyhyessä ajassa mittavaa määrää uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta

hyödyntäviä paikallisia hankkeita. Esimerkiksi Nicaraguan syrjäseudulla sijaitsevan Santa Lucian kunnassa kansallisen sähköverkon ulkopuolella olevat kotitaloudet ovat vesivoimaa hyödyntävien mikroturbiinien avulla saaneet sähköä kotiinsa.

Santa Lucian asukkaat käyttävät sähköä lähinnä valaistukseen, television katseluun ja muutamissa tapauksissa jääkaappeihin. Sähköä ei juurikaan käytetä tuotantoliikkeen tarpeisiin kuten hankesuunnitelmissa oli tavoiteltu.

Vesivoima ei ole Santa Luciassa korvannut fossiilisia polttoaineita energian lähteenä, sillä aikaisemmin kylässä ei ollut lainkaan sähköä. Vesivoimalla tuotettu sähkö on lähinnä korvannut kynttilät ja kotitekoiset lyhdyt valaistuksen lähteenä, eikä hankkeella ole täten ollut merkittäviä päästöjä vähentäviä vaikutuksia. Yleisesti kyläyhteisö on hyvin tyytyväinen mikroturbiiniin ja se on parantanut heidän elämänlaatuun. Hankkeen ilmastovaikutukset voi kuitenkin kyseenalaistaa.

Laajemmalla tasolla EEP:llä on vain vähän linkkejä Keski-Amerikan maiden ilmastopolitiikkaan. Näin siitä huolimatta, että Suomi luokittelee hankkeen sataprosent-

tisesti ilmastorahoituksen alaiseksi hankkeeksi. Hanke on keskittynyt ensisijaisesti energian saatavuuden parantamiseen ja sitä kautta köyhyyden vähentämiseen.

EEP sai alkunsa jo ennen Suomen kansainvälisiä ilmastorahoitusvelvoitteita. Hankkeella on kiistatta ollut positiivisia kehitysvaikutuksia monien keski-amerikkalaisten köyhien yhteisöjen elämään. Ilmastohankkeen leima tuntuu kuitenkin jäkikäteen päälleliimatulta.

Suomen rahoitus Väli-Amerikan EEP:lle on vuosina 2004–2012 ollut yhteensä 14,1 miljoonaa euroa.

Mosambik: Ilmastomuutokseen sopeutumisen tukiohjelma

► **Suomen** rahoittamaa ilmastomuutokseen sopeutumisen tukiohjelmaa toteutetaan neljässä Afrikan maassa: Mosambikissa, Ghanassa, Keniassa ja Nigerissä. Ohjelma pyrkii kehittämään innovatiivisia yhteisöperusteisia ratkaisuja ilmastomuutokseen sopeutumiseen, lisäämään ilmastomuutokseen liittyvää tietämystä sekä vahvistamaan paikallisyhteisöjen, kansalaisjärjestöjen ja paikallishallitusten kykyä ja mahdollisuuksia osallistua aiheeseen liittyvään päätöksentekoon.

Mosambikissa ohjelmaa toteutetaan Angochen kunnassa maan pohjoisosassa Nampulan provinssissa. Angochen asukkaat saavat elantonsa pääasiassa maataloudesta ja kalastuksesta, ja ovat näin ollen varsin alttiita ilmastomuutoksen aiheuttamille muutoksille. Angochen asuk-

kaat viljelivät vielä 1990-luvulla monipuolisesti riisiä, kassavaa ja papuja. Vähentyneiden sateiden takia vain kassavan viljely on enää mahdollista.

Osana Suomen rahoittamaa sopeutumisen tukiohjelmaa Angochen asukkaat ovat osallistuneet ryhmätapaamisiin, joilla pyritään kartoittamaan paikallisyhteisöjen haavoittuvuutta ilmastomuutoksen aiheuttamille muutoksille sekä yhteisöjen kapasiteettia sopeutua muutoksiin. Tapaamisissa pyritään identifioimaan yhteisöperusteisia keinoja sopeutua ilmastomuutokseen. Näiden keinojen identifioiminen on elintärkeää, jotta alueen asukkaat voivat ryhtyä ajoissa varautumaan ilmastomuutoksen pahenemiseen.

Hankkeen alkuvaiheessa Angochen asukkaiden oli vaikea käsittää

hankkeen tarkoitusta. Useat ovat lukutaidottomia ja ryhmätapaamiset olivat monille hyvin vaikeaselkoisia ja puuduttavia. Ajan myötä kokouksissa käytettäviä menetelmiä on parannettu ja asukkaat ovat sisäistäneet ilmastomuutoksen aiheuttamat haasteet ja tarpeen sopeutua paremmin. Hankkeen viimeisenä vaiheena on konkreettisten sopeutumissuunnitelmien laatiminen paikallisille yhteisöille.

Suomi tukee hanketta lähinnä rahallisesti, ja ohjelman maaston toteutuksesta vastaavat CARE Internationalin maatoimistot. Suomi rahoittaa hanketta 1,65 miljoonalla eurolla vuosina 2010–2013 ja rahoitus luokitellaan sataprosenttisesti ilmastomuutokseen sopeutumisen tukemiseksi.

Tansania: Kansallisten metsävarojen arviointiohjelma NAFORMA

► **Tansaniassa** Suomi rahoittaa National Forestry Resources Monitoring and Assessment NAFORMA -ohjelmaa. Sen tavoitteena on maan metsä- ja luonnonvarojen inventaario, jossa kiinnitetään puuston arvioinnin ohella huomiota myös maankäytön suunnitteluun.

Metsäinventoinnin tuloksia tullaan hyödyntämään kansallisen metsäpolitiikan ja strategian teossa sekä metsänhoidon suunnittelussa myös paikallisella tasolla. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena on tuottaa tietoa Tansanian metsä- ja puuresurseista, maaperään ja puustoon sitoutuneesta hiilestä sekä met-

siin liittyvistä sosioekonomisista olosuhteista. Tieto on tärkeää, jotta Tansania pystyisi tulevaisuudessa hyödyntämään kansainvälisiä REDD-rahastoja ja sitä kautta hidastamaan metsän häviämistä. Luonnonvaraministeriön alaisuudessa toimiva Forest and Beekeeping Division (FBD) sekä Tanzania Forest Service (TFS) ovat projektin toteuttavat tahot.

Kansallinen metsäinventaario on ennakkoehto sille, että Tansania voi hakea rahoitusta REDD+ -hankkeille. REDD+ on mekanismi, jossa kehitysmaille pyritään luomaan kannustimia arvokkaiden metsien ja niiden sisältämän hiilen suojeluun.

Mekanismi kattaa niin metsien suojelun, metsien kunnon parantamisen, metsien hiilivarastojen lisäämisen kuin metsien kestävä hoidon. NAFORMA-hankeella ei ole vielä linkkejä Tansanian kansalliseen ilmastopolitiikkaan, mutta REDD+ -mekanismin myötä näin voisi tulevaisuudessa olla.

Suomi rahoittaa hanketta vuosina 2009–2014 noin 4 miljoonalla eurolla. Hanke on luokiteltu 40 prosenttisesti ilmastorahoitukseksi ja tästä sata prosenttia on ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtäävää toimintaa.

YK:N ILMASTOKOKOUS ON RATKAISUN PAIKKA ILMASTORAHOITUKSEN OSALTA

RAHOITUS ON ILMASTONEUVOTTELUIDEN KYNYSKYSYMYYS. UUDEN, KAIKKIA MAITA KOSKEVAN SOPIMUKSEN AIKAANSAAMISEKSI ON TÄRKEÄÄ, ETTÄ VARSOVAN ILMASTOKOKOUKSESSA TEHDÄÄN MERKITTÄVIÄ PÄÄTÖKSIÄ ILMASTORAHOITUKSEN JATKOSTA.

► **YK:n** ilmastoneuvotteluiden tavoitteena on solmia uusi kaikkia maita koskeva ilmastopuoli Pariisissa syksyllä 2015. Sitovan kansainvälisen sopimuksen aikaansaamiseksi on ehdottoman tärkeää, että ilmastorahoituksen jatkosta tehdään merkittäviä päätöksiä marraskuun 2013 ilmastoneuvottelussa Varsovassa (COP19).

Ilmastorahoitus saattaa hyvinkin nousta ilmastoneuvotteluiden kynnyksisyydeksi, josta on päästävä yhteisymmärryksen, ennen kuin voidaan puhua muista tavoitteista. Kun rikkaat maat ja kehitysmaat ovat kaivautuneet tiukasti omiin poteroihinsa, on epätodennäköistä, että oikeudenmukaisesta päästövähennysten vastuunjaosta voidaan päästä sopuun ennen kuin on sovittu miten rikkaat maat maksavat ilmastovelkansa.

Ilmastomuutos aiheuttaa jo tällä hetkellä kärsimystä köyhimmässä ja haavoittuvimmassa kehitysmaissa, joten ilmastorahoituksen osalta aika toimia on nyt. Samaan aikaan näyttää siltä, että useat maat ovat luistamassa rahoitusvelvollisuuksistaan, sillä kunnollista ja sitovaa tietä kohti vuoden 2020 sadan miljardin dollarin tavoitetasoa ei ole.

Suomen hallituksen on YK:n ilmastokokouksessa Varsovassa edistettävä seuraavia tavoitteita:

- Kaikille maille yhtenäistä uuden ja lisäisen ilmastorahoituksen määritelmää, joka turvaa ilmastorahoituksen kasvun eikä vaaranna köyhyyden vähentämistä ja kehitysyhteistyövarojen 0,7 prosentin bruttokansantulotavoitetta.
- Rikkaiden maiden sitoutumista kaksinkertaistamaan nykyinen ilmastorahoituksensa vuosina 2013–2015 ja ilmastorahoituksen tasaiseen kasvuun vuosina 2016–2020, jotta 100 miljardin dollarin taso voidaan saavuttaa vuonna 2020.

- Rikkaiden maiden sitoutumista ohjaamaan vähintään puolet julkisesta ilmastorahoituksesta kehitysmaiden sopeutumistoimiin.
- Innovatiivisten rahoituskeinojen ripeää käyttöönottoa ja tuottojen ohjaamista nimenomaan kansainväliseen ilmastorahoitukseen esimerkiksi varojen kansallisella korvamerkitsemisellä tai varojen kanavoimisella YK:n alaisen Vihreän ilmastorahaston kautta.

LISÄKSI SUOMEN TULEE:

- **varmistaa, että sen oma ilmastorahoitus on uutta ja lisäistä eikä sitä lasketa osaksi aiempaa sitoumusta nostaa kehitysyhteistyömäärärahat 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.**
- **laatia vielä tällä hallituskaudella ilmastorahoitusstrategia, jossa nimetään ne lähteet ja keinot, joilla Suomi toteuttaa kasvavat ilmastorahoitusvelvoitteensa oikeudenmukaisella, kestäväällä ja ennakoitavalla tavalla.**
- **ajaa erityisesti kestävästä kehityksestä edistävien ilmastorahoituskeinojen käyttöönottoa.**
- **varmistaa innovatiivisten rahoituslähteiden kuten päästöhuutokaupan tuottojen ohjautuminen kansainväliseen ilmastorahoitukseen esimerkiksi varojen kansallisella korvamerkitsemisellä tai varojen kanavoimisella YK:n alaisen Vihreän ilmastorahaston kautta.**

LÄPINÄKYVÄN JA OIKEUDENMUKAISEN ILMASTORAHOITUKSEN PERIAATTEET

RAHOITUSVAIHE	PERIAATE	KRITEERIT
Rahoituslähteet	Läpinäkyvyys ja tilivelvollisuus	Tieto yksittäisten valtioiden ja monikansallisten toimijoiden rahoituskontribuutioista ja rahoituksen lähteistä ovat julkista, ajan tasalla ja helposti saatavilla
	Saastuttaja maksaa	Ilmastorahoituksen suuruus on suhteessa rahoittajamaiden historiallisiin kasvihuonekaasupäästöihin
	Kapasiteetti osallistua ilmastorahoitukseen	Ilmastorahoituksen suuruus on suhteessa rahoittajamaan varallisuuteen ja kapasiteettiin toimia
	Lisäisyys	Ilmastorahoitus on lisäistä suhteessa kehitysrahoitukseen 0,7 prosentin BKT:n-sitoumukseen
	Riittävyys	Ilmastorahoitus on riittävä, jotta maapallon keskilämpötilan nousu voidaan rajoittaa alle kahden asteen
	Ennustettavuus	Rahoitus on ennakoitavaa useiksi vuosiksi eteenpäin
Ilmastorahoituksen hallinnointi	Läpinäkyvyys ja tilivelvollisuus	Ilmastorahoitusta hallinnoivien rahastojen instituutioiden toimintaperiaatteiden avoimuus ja tiedon saatavuus
	Kattava ja tasa-arvoinen edustus	Kehitysmaat ovat tasavertaisesti edustettuina ilmastorahoitusta hallinnoivissa rahastoissa ja instituutioissa
Ilmastorahan kohdentaminen ja käyttö	Läpinäkyvyys ja tilivelvollisuus	Rahoituksen kohdentamispäätökset ja -periaatteet ovat julkisia
	Kansallinen/paikallinen omistajuus	Päätökset rahoituksen kohdentamisesta tehdään mahdollisimman lähellä rahoituksen hyödynsaajatasoa
	Ennakoivuus ja ajankohtaisuus	Täydellisen tieteellisen tiedon puute ei saa estää rahoituksen kohdentamista, jos sen tarve on akuutti
	Tarkoituksenmukaisuus	Rahoitusmekanismin ei tule aiheuttaa kohtuutonta lisätaakkaa tai epäoikeudenmukaisuutta vastaanottajamaassa
	Älä aiheuta harmia (engl. "do no harm")	Ilmastorahoitus ei saa haitata vastaanottavan maan kestävä kehityksen tavoitteita tai aiheuttaa ihmisoikeusloukkauksia
	Haavoittuvuuden huomiointi	Ilmastorahoituksen kohdentamisessa tulee huomioida kaikkien haavoittuvimpien alueiden ja ihmisryhmien ensisijaisuus
	Sukupuolten välinen tasa-arvo	Sukupuolten välinen tasa-arvo tulee valtavirtaistaa kaikkien ilmastorahoituksen kohdentamiseen ja käyttöön

Lähteet

Climate Action Network (2013): "Climate change adaptation and the role of the private sector".

Climate Action Network Europe, Aprove, Germanwatch, CIDSE and Oxfam (2012): "A recipe for transparent climate finance in the EU".
http://www.cidse.org/content/publications/climate-justice/climate-finance/transparent_climate_finance_in_the_eu.html

Christian Aid (2010): "The Political Economy of Climate Finance".
<http://www.christianaid.org.uk/images/climate-finance-report.pdf>

Christian Aid (2013): "Loss and damage: Protecting the most vulnerable".
<http://www.christianaid.org.uk/images/christian-aid-cop19.pdf>

Energiamarkkinavirasto (2012): "Päästökauppaseuranta".
<http://www.energiamarkkinavirasto.fi/alasivu.asp?languageid=246&gid=165>

Eurodad (2012): "Cashing in on climate change? Assessing whether private funds can be leveraged to help the poorest countries respond to climate change".
<http://eurodad.org/1345788/>

European Capacity Building Initiative (2013): "Least Developed, Most Vulnerable: Have Climate Finance Promises Been Fulfilled for the LDCs?".
<http://www.eurocapacity.org/downloads/FSFReview.pdf>

Fast track finance database (2012)
http://www.faststartfinance.net/contributing_country/finland

Germanwatch (2013): "Using EU ETS Auctioning Revenues for Climate Action – What is the appetite for earmarking within specific EU member states?".
<http://germanwatch.org/en/6853>

Grow & Oxfam (2012): "The Climate 'Fiscal Cliff'".
<http://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/oxfam-media-advisory-climate-fiscal-cliff-doha-25nov2012.pdf>

Haites, E (2011): "Climate Change Finance" in Climate Policy Volume 11, Issue 3, 2011.

IIED (2012): "The eight unmet promises of fast-start climate finance".
<http://pubs.iied.org/17141IIED.html?c=climate>

IISD (2013): "Fossil Fuels - At What Cost?".
<http://www.iisd.org/gsi/fossil-fuel-subsidies/fossil-fuels-what-cost>

IMF (2013): "Energy Subsidy Reform - Lessons and Implications".
<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2013/012813.pdf>

Kepa (2012): "Uutta rahaa – Miten ilmastolasku maksetaan?".
<http://www.kepa.fi/julkaisut/julkaisusarjat/12042>

Maailmanpankki (2012): "Turn Down the Heat: Why a 4°C Warmer World Must be Avoided".
<http://documents.worldbank.org/curated/en/2012/11/17097815/turn-down-heat-4%C2%B0c-warmer-world-must-avoided>

OECD (2013): "Comparing Definitions and Methods to Estimate Mobilised Climate Finance".
http://www.oecd.org/env/cc/Comparing%20Definitions%20and%20Methods%20to%20Estimate%20Mobilised%20Climate%20Finance_Caruso%20&%20Ellis.pdf

OECD & IEA (2011): "Monitoring and Tracking Long-Term Finance to Support Climate Action".
<http://www.oecd.org/env/cc/48073739.pdf>

Oil Change International (2012): "Fossil fuel subsidies five times greater than climate finance".
<http://priceofoil.org/release-fossil-fuel-subsidies-five-times-greater-than-climate-finance/>

Overseas Development Institute (2013): "Five early lessons from donors' use of climate finance to mobilise the private sector".
<http://www.odi.org.uk/opinion/7268-climate-finance-private-sector-donor-lessons>

Oxfam (2010): "Climate Finance Post-Copenhagen. The \$100 billion dollar question.". <http://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/climate-finance-post-copenhagen-en-2010-05.pdf>

Oxfam (2013): "Climate Finance – Deal maker or deal breaker?".
<http://www.oxfam.org.nz/sites/default/files/reports/Climate%20finance%20-%20Deal%20breaker%20or%20deal%20maker.pdf>

UNFCCC (2009): "Copenhagen Accord".
http://unfccc.int/files/meetings/cop_15/application/pdf/cop15_cph_auv.pdf

Ilmastorahoitus ja Suomi

Miten maksamme ilmastovelkamme?

Suomi ja muut rikkaat maat ovat sitoutuneet tukemaan toimia, joilla kehitysmaita autetaan hillitsemään ilmastomuutosta ja sopeutumaan sen seurauksiin. Ilmastorahoitus ei ole hyväntekeväisyyttä, vaan kyse on vahingonkorvauksesta, jota teollisuusmaat maksavat vastineeksi ilmastomuutoksen kiihdyttämisestä.

Tässä julkaisussa hahmotellaan, miten Suomen tulisi maksaa oma osuutensa ilmastovelasta. Toistaiseksi Suomi on nipistänyt ilmastorahoituksensa köyhyyden vähentämiseen tarkoitetuista kehitysyhteistyövaroista, mikä ei ole kestävää. Kansainvälisesti ilmastorahoitus on määrä nostaa sadan miljardin dollarin vuositasolle vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan tiekartta ja sitovia välietappeja.

KEPAN AJANKOHTAISKATSAUKSET

Kepan ajankohtaiskatsaukset -sarja tarttuu ajankohtaisiin kehityskysymyksiin. Katsaukset taustoittavat ja antavat uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun nousseisiin aiheisiin. Niissä esitetään myös suosituksia poliittisista ratkaisuista köyhyyden vähentämiseksi ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi. Katsaukset käsittelevät muun muassa kehitysyhteistyötä, globaaleja talouskysymyksiä ja ilmastopoliitikkaa.

Katsaukset löytyvät Kepan verkkosivuilta:
www.kepa.fi/ajankohtaiskatsaukset